

Οσίου Ρωμανού του μελωδού

KONTAKION
ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΛΟΥΣΙΟΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΛΑΖΑΡΟΝ

Προοίμιον

Ει και των εμών βλέπω πταισμάτων
υπέρ αριθμόν ψάμμου το πλήθος,
αλλά το άφατον των οικτιρμών σου γινώσκων
κραυγάζω· «Οίκτιρόν με
και ελέησον, κύριε.»

Οίκοι

- α΄ Πνευματική υμνωδία υμνούμεν σε, πανάγιε,
συν τω ανάρχω σου Λόγω και τω αγίω Πνεύματι·
προσκυνούντες σοι εν πίστει
ομολογούμεν τριάδα αχώριστον σε, τρισάγιε·
αλλ' αυτός τους πίστει βοώντας σοι φωτί σου καταύγασον
μετά των αγίων σου ως τον δίκαιον Λάζαρον·
ανέγνωμεν γαρ τούτου τον βίον εν γραφαίς
και του μισανθρώπου ασπλαγχνίαν προς αυτόν·
τον μεν γαρ παρέπεμψας γεένη πυρός, τον δε κόλποις Αβραάμ·
αλλ' αυτός ημάς, οικτίρμων, της οργής σου ρυσάμενος
ελέησον, κύριε.
- β΄ Ο κύριος ο της δόξης φιλών την ανθρωπότητα
και θέλων πάντας σωθήναι εγνώρισε τα μέλλοντα
προχαράξας εν τη βίβλω
την απόδοσιν ην δώσει τότε αγαθοίς και πονηροίς.
τον γαρ βίον τούτου του άρπαγος αρτίως ακούσαντες
τα ημών σκοπήσωμεν, εαυτούς ανακρίνωμεν·
αυτό γαρ φησί και η θεόλεκτος γραφή·
τις άνθρωπος ην πλούσιος χρήμασι πολλοίς,
ος ενεδιδύσκετο βύσον πολλήν και πορφυρίδα λαμπράν,
ευφραινόμενος εν δόξη, ευωχούμενος, μη βοών·
«ελέησον, κύριε.»
- γ΄ Ιδών τον Λάζαρον τότε ο πλούσιος ως άσπλαγχνος,
οργίλω απανθρωπία τον πέννητα βδελύττεται
ασθενεία τετρωμένον·
και απανθρώπως αποστρεφόμενος αυτόν ο ευσθενής

οδυνώμενον τε παρέβλεπε λιμῶ τε φθειρόμενον
ουδέποτε ελεών ο θεόν μη φοβούμενος·
υπερηφανών τον αδελφόν ο δυσμενής
και ανηλεώς βλέπων εν πτωχεία αυτόν
γυμνόν όντα πάντοτε εν τω πυλώνι αυτού
κατακείμενον ως σκεύος τεθλασμένον κραυγάζοντα·
«ελέησον, κύριε.»

δ' Η υπερήφανος γνώμη ειργάσατο τον πλούσιον
ανελέημονα φύσει απάνθρωπον και άφρονα·
επελπίσας γαρ τω πλούτῳ
εφυσιοῦτο, και εν τοις χρήμασιν αυτού ην γαυριών·
αλλ' ως έφη ημίν το σύγγραμμα, λαμπρώς ευφραινόμενος,
τω οίνῳ μεθυσκόμενος ασελγείαις δεδούλωτο·
ος και ανδημών και εκπορευόμενος
εώρα εν γη Λάζαρον ψυχίων ενδεή
και προ πύλης κείμενον εν στεναγμοίς
το σώμα βλέπων αυτού
ασθενεία τετρωμένον· και ουδ' ούτως εβοήσεν·
«ελέησον, κύριε.»

ε' Μακροθυμών καρτερία ο Λάζαρος υπέμενεν·
ως δε εώρα εικότως τον πλούσιον εσθίοντα,
επεθύμει και εξήτει
εκ των ψυχίων των εκπιπτόντων παρ' αυτού μεταλαβείν·
κατακείμενος γαρ παράλυτος τραυμάτων πεπλήρωτο,
δεινώς δε επώχευεν ασθενείαις κρατούμενος,
βοών εκτενώς εν τη ευχή προς τον θεόν,
τα έλκη ορών της ανιάτου συμφοράς·
όθεν και συνέπασχον ως ιατροί οι κύνες τῳ ασθενεί,
και ανέλειχον τα έλκη του εν θλίψει κραυγάζοντος·
«ελέησον, κύριε.»

στ' Ανεξερεύνητα πάντα τα κρίμματα του πλάσαντος·
τον μεν γαρ ενταύθα κρίνει, τον δε εκεί εις γεένναν,
έκαστος κατά το έργον
καθώς μετρήσει και μετρηθήσεται αυτό παρά θεού·
ταύτα δε τινές ελογίσαντο σκιάν και ενύπνιον,
έως αν κατήντησαν εις την γεένναν την άσβεστον,
ως ούτος ο άρπαξ και μισόθεος ανήρ
τρυφήν τα αυτού πριν ελογίσατο κακώς
λέγων· «Ουκ εστί θεός ουδέ κριτής ο κύριος των βροτών·
δια τούτο ευωχούμαι, εντρυφώ, σκιρτώ και ου βοώ·
ελέησον, κύριε.»

ζ' Ρύπον ει είχε κηλίδος ο Λάζαρος τοις πταιίσμασι,
μικρόν προς έτασιν ούτω προσκαίρως ένθεν κρίνεται,
έως ότου ανηρέθη
η αμαρτία τοις πόνοις του σώματος νυν ως εν πυρί·
ουδείς έστι γαρ αναμάρτητος, ει μη μόνος κύριος·

όθεν ως ελάχιστος μετά φειδούς κριθήσεται·
δυνάσται λαών δε ετασθώσι δυνατώς,
ως έφη το πριν εν παροιμίαις Σολομών·
ούτοι γαρ γενήσονται βρώμα πυρός, οι αμελούντες θεού
και δικαίου αποστάντες· δι' ων ήμας ρυσάμενος
ελέησον, κύριε.

η' Ως εκ πολλής ασθενείας οχλούμενος ο όσιος,
δεχόμενος τας οδύνas εικότως ταύτα έφησεν·
«Πρώην μεν εν τοις αρχαίοις
Ιώβ πτωχεύσας εγκαρτερών εν τη πληγή ερρύσθη αυτής,
εγώ δε τον θάνατον έτοιμον ορώ εναντίον μου·
διό μη παρίδης με, αλλά δέξαι το πνεύμα μου,
ότι κατελείφθην υπό πάντων ως νεκρός·
απέλθω ουν νυν και ουχ υπάρξω λυπηρός
κατοικών εν μνήματι ως οικιά, ως χους εις γην κατελθών·
αλλά ρύσαι με εξ Αιδου, ο θεός μου, κραυγάζοντα·
ελέησον, κύριε.»

θ' Μετά τοιαύτας δεήσεις ο πάντα επιστάμενος
τω εν οδύναις επείδε και έπεμψε την λύτρωσιν
δι' αγγέλων ταξιάρχων
του μεταστήσαι εκ των του σώματος δεινών τον ευσεβή·
τούτω δε αθρόως επέστησαν ως φίλοι οι άγγελοι,
αυτόν κολακεύοντες, ως δικαίω συμπάσχοντες·
ους πόθω ορών ου θορυβεΐται τη ψυχή,
την έξοδον δε ουκ ηγωνία εννοών·
τούτον ασπασάμενοι ως προσφιλείς πορεύονται εν χαρά,
καταλείψαντες το σώμα εν τη γη του κραυγάζοντος·
«ελέησον, κύριε.»

ι' Αλλ' ανεθείς της οδύνης αμώμως επορεύετο
μετά αγίων αγγέλων ο δίκαιος γηθόμενος·
καταφθάσας δε το βήμα
και προσκυνήσας κυρίω των πάντων κριτή είχε χαράν·
ευμενώς δε τούτον προσέτακεν ο πάντα δυνάμενος
οικείν μετά Αβραάμ εις τον θείον παράδεισον·
μακάριος γαρ ον εξελέξω, αγαθέ·
και ον προσελάβου εν αυλαίς σου, λυτρωτά,
κατοικείν την άφατον δόξαν αεί του οίκου σου και οράν,
άπερ νους βροτών ουκ έγνω· ά και ήμιν δωρούμενος
ελέησον, κύριε.

ια' Νέμων ο κριτής εκάστω τα δίκαια ως δίκαιος,
αγγέλους εξαποστέλλει οξείς και ολοθρεύοντας
συλλαβέσθαι αποτόμως
τον μη θελήσαντα συμπάσχειν τω πτωχώ ως γηγενεί·
αθρόως δε τούτω επέστησαν οι επί της φάσεως
εν προφυλακή νυκτός· ους ιδών απεπλήκτησε·
τω βέλει τρωθείς τω του ολοθρευόντος

εδίδου ψυχὴν βρυχὼν τε καὶ αγωνιών,
φανερῶς γὰρ φθέγγεται ὁ ψαλμωδός· «Τὰ βέλη τοῦ δυνατοῦ
συν τοῖς ἀνθραξίν ὑπάρχει ἀναιρῶντα τοὺς μὴ κράζοντας·
‘ἐλέησον, κύριε’.»

ιβ´ Ὦντως τὰ βέλη κυρίου ὀργὴ διαπορεύεται
ἐπὶ υἱοῦς ἀδικίας· διὸ καὶ τούτῳ ἐφθασεν
ἡ ὠδὴν ὡς τῇ τικτούσῃ,
καὶ καταλείπει τὰ πρὶν ὑπάρξαντα αὐτῷ ἄλλοις ἁκῶν·
πάντες δὲ οἱ φίλοι καὶ ἴδιοι ἐτήρουν τὸν κείμενον
τὸ ἀπληστον μεμφόμενοι· πρὸς ἀλλήλους δὲ ἔλεγον·
«Οὐχ οὗτος ἐστὶν ὁ μὴ φοβούμενος θεόν
καὶ ἄνθρωπον ὅλως μὴ ἐλεήσας ποτέ;»
καὶ σπουδαίως θάψαντες τούτον εἰς γῆν, μερίζονται τὰ αὐτοῦ,
αὐτὸν κατέλιπεν ἀδίκους θησαυροίς· οὐ γὰρ ἐκράξεν·
«ἐλέησον, κύριε.»

ιγ´ Ὑψηλὴ πολλή τῶν πταισμάτων κρινόμενος ὁ πλούσιος
εἰκότως ἐνεθυμήθη· «Πολλὰ μὲν ἡμάρτηκα·
τις δὲ ἡ αἰτία ἐστίν
ὅτι ἐνταῦθα νυν τηγανίζομαι φλογὶ ἀνηλεῶς;»
ὅθεν ταῦτα ἤκουσε κύριος ὁ πάντα ἐπιστάμενος
δεικνύων τῷ πταίσαντι τὴν αἰτίαν τῆς κρίσεως·
εἰς Αἶδη γὰρ ὦν ἐπὶ τὸ ὕψος ὀρά
καὶ Λάζαρον βλέπει ἐν τοῖς κόλποις Ἀβραάμ·
ὅθεν καὶ ἐπεγίνωσκε τὸν πρὶν πτωχόν, καὶ ἀλλοιοῦται τηρῶν
ὃν παρέβλεπεν ἐν κόσμῳ εὐωχούμενος, μὴ βοῶν·
«ἐλέησον, κύριε.»

ιδ´ Τότε θαυμάζων ὁ ἄρπαξ καθ’ ἑαυτὸν ἐφθέγγετο·
«Οὗτος ὑπάρχει ὁ πρῶην ἐν τοῖς προθύροις κείμενος,
ὃν ψυχίων οὐκ ἠξίου·
καὶ πόσον φέγγος καὶ δόξαν ἔχει ἡν οὐκ εἶδον ἐν τῇ γῇ;
καὶ τί νυν βοήσω ἢ σκέψομαι; αἰτήσω τὸν Λάζαρον,
ἵνα ρανίδι μικρὰ καταψύξῃ τὴν γλώσσαν μου;
αἰσχύνομαι νυν τούτον αἰτήσαι τὸν πτωχόν
ὃν ἐβλεπον πρὶν καὶ τῶν ψυχίων ἐνδεή·
Ἀβραάμ αἰτούμαι σὺν, ‘πάτερ’, βοῶν, ‘ἐλέησον τὸν υἱόν
καὶ ἀπόστειλον ταχέως τὸν βοήσαντα Λάζαρον·
ἐλέησον, κύριε.»

ιε´ Ἀδίκως πρὶν τῷ Λαζάρῳ ἐνήδρευσα ὡς πένητι·
ανομιῶν ἐνεπλήσθην, ἀδίκως ἐπορεύθην δὲ
γαυριῶν ἐπὶ τῷ πλούτῳ·
αλαζῶν ὦν δὲ ἀπεπλανήθην τῆς οδοῦ τῆς ἀληθοῦς,
καὶ τὸ φῶς ἐμοὶ οὐκ ἐπέλαμψεν, ὅτι οὐκ ἐπέγνωκα
οδοῦς ὁσιότητος παροδεύσας τὸν βίον μου·
παρήλθεν ὁ πλούτος ὡς ἀράχνη καὶ σκιά
καὶ ὡς ἐξανθὼν χόρτος ἐπὶ δώματος,
ὡς ναὺς δὲ διέδραμεν ἐν τῷ βυθῷ· ἰχθὺς οὐκ ἐστὶν εὐρεῖν·

ανωφέλητον ουν έστι το ενταύθα κραυγάζειν με·
ελέησον, κύριε.

- ιστ΄ Πλούτος και βίος παρήλθεν ως άχνη υπό λαίλαπος,
και κάπνη υπό ανέμου εκδιωχθείς ου φαίνεται·
ούτως μου το πνεύμα άφνω
εκπορευθέν εμού διεχέθη ως χαύνος νυνί αήρ·
σκιά γαρ ο βίος παντί θνητώ· ουκ έστιν ανάλυμα
εν τη τελευτή εμού, ότι σφόδρα ημάρτηκα·
δικαίων ψυχαί εν ταις χερσί του θεού,
και ουκ εγγιεί μάστιξ σκηνώματι αυτών·
διο νυν κεκράξομαι προς Αβραάμ, εξιλεώσαι θεόν
και πεμφθήναι τον γνωστόν μου, τον βοήσαντα Λάζαρον·
ελέησον κύριε' .»
- ιζ΄ Ευθύς νευρούται εν τούτοις ο πλούσιος κρινόμενος,
και Αβραάμ εδυσώπει δακρύων και βοάν αυτώ·
«Πάτερ Αβραάμ, οικτείρας
σπλαγχνίσθητί μοι και πέμψον Λάζαρον δροσίσαι με σπουδή·
τη φλογί δεινώς οδυνώμενος αποτηγανίζομαι·
διό μη παρίδης με, αλλά πρόσχες τη κρίσει μου·
ελθέτω προς με όνπερ παρέβλεπον μισών,
ορών ενδεή και εκτηκόμενον λιμώ·
νυν γαρ ούτος πλούσιος, εγώ δε πτωχός κρινόμενος εν φλογί·
διό ούτος μου δροσίση χείλη τα μη βοήσαντα,
‘ελέησον, κύριε’ .»
- ιη΄ «Ιδού πατέρα φωνείς με μη γνούς μου το φιλόξενον·
ουκ αν γαρ βλέπων παρείδες τον εν πτωχεία Λάζαρον·
ούτος γαρ όνπερ καλέεις,
παρακαλείται, συ δ’ οδυνάσαι εν πυρί άθλιος ων·
ουκ ωκτείρησας, ουκ ηλέησας εν τη παροικία σου
τον δίκαιον Λάζαρον εν πτωχεία φερόμενον·
ουκ ενεθυμήθης ως θνητός τα του θεού,
αλλ’ έμεινας μάτην θησαυρίζων τον χρυσόν·
ενδεή παρέβλεπες μη ελεών ως πλούσιος και φθαρτός·
προστιθέμενος τω πλούτω πλούτον άλλον, ουκ έκραζες·
‘ελέησον, κύριε’ .»
- ιθ΄ «Νυν της προσκαίρου απάτης απήλαυσα, ως έφησας,
και εν τω Αϊδη υπάρχω πικρώς βασανιζόμενος·
όθεν ερωτώ σε, πάτερ,
εξαπόστειλον τον Λάζαρον ως υετόν γλώσση εμή.»
Αβραάμ δε τούτω αντέφησεν· «Απέλαβες, άνθρωπε,
εν βίω τα αγαθά· όθεν ου κεχρεώστησαι·
και Λάζαρος πάντα τα κακά έλαβεν
ως βέλη τα έλκη εν τω σώματι αυτού·
όθεν ουκ ετάζεται ως πληρωθείς των απεκείθεν κακών,
ίνα τούτων απολαύση των καλών, ότι έκραζεν·
‘ελέησον, κύριε’ .»

- κ' Ουκ ὦν ανοικτίρμων νυν σοι τοιαύτα ἔφην, ἄνθρωπε·
ἀλλ' ὅτι μέγιστον χάος ὑπάρχει μεταξύ ἡμῶν καὶ ὑμῶν,
ἵνα μὴ οἱ ἐν τῷ Ἄϊδι
ἐνταύθα ἐρχονται, μὴθ' ἡμεῖς διαπερώμεν πρὸς ὑμᾶς.»
πρὸς ταῦτα τῷ Ἀβραάμ ἔφησε· «Σου δέομαι, κύριε,
ἐγείρε με ἐκ νεκρῶν τοῦ ἀγγεῖλαι τῷ γένει μου,
μήπως καὶ αὐτοὶ συν ἐμοὶ κριθήσονται.»
ἀντέφη δ' αὐτῷ· «Ἐχουσι προφήτας καὶ Μωσὴν·
αὐτῶν ακουσάτωσαν τὰς διδασκαίας·
ὅς δ' ἂν τούτοις μὴ πεισθῇ,
οὐδ' ἐκ τάφου ἂν καθίδη ἀνιστάμενον φθέγγεται·
ἐλέησον, κύριε' .»
- κα' Υἱέ θεοῦ, σῶσον ἡμᾶς ὡς ὁ μόνος ἀτελεύτητος·
ἀνθρώπου γὰρ αἱ ἡμέραι ὡς ἄνθος χόρτου ἔσονται·
ὡς χλόη πρωὶ ἀνθήσει,
το δε ἐσπέρας ἀποπεσὴ καὶ σκληρυνθῇ καὶ ξηρανθῇ·
ὅτι πνεῦμα ἦλθεν ἐν ρισίν ἡμῶν, καὶ ὡς οὐχ ὑπάρξαντες
πάλιν γενησόμεθα, ὡς σκιά παρερχόμενοι·
ἐν τῷ οὐν ἐκλείπειν ἐπὶ ψυχὴν μου ἀπ' ἐμοῦ,
μὴ ὄντος λυτρουμένου μηδὲ σώζοντος,
αὐτὸς με ἐξάρπασον ὡς λυτρωτὴς τῆς ἀπειλῆς τοῦ πυρός
ἀκατάκριτόν με δείξας· μετὰ πάντων τῶν δούλων σου
ἐλέησον, κύριε.

ΣΤΟΝ ΠΛΟΥΣΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΛΑΖΑΡΟ

Προοίμιον

Ἀν καὶ βλέπω τὰ φταιξίματά μου
να ξεπερνούν τὴν ἄμμο
ἀλλὰ γνωρίζοντας τὴν ἀνείπωτὴ Σου καλωσύνη
φωνάζω δυνατὰ: «Συμπόνεσέ με,
Κύριε, καὶ ἐλέησε.»

Οἵκοι

- α' Μ' ἁγιασμένα τραγούδια, Εσένα, δοξάζουμε, Πανάγιε,

με τον Άναρχο Λόγο Σου και το Άγιον Πνεύμα.
Πιστά Σε προσκυνούμε
και Τριάδα αχώριστη Σε παραδεχόμαστε, Τρισάγιε.
Κι εσύ, τους πιστούς, που Σου φωνάζουν καταφώτισε
μαζί με τους αγίους Σου, όπως τον δίκαιο Λάζαρο.
Διαβάσαμε δηλαδή τη ζωή του στις Άγιες Γραφές
και την ασπλαχνία του μισανθρώπου πλουσίου προς αυτόν.
Γι' αυτό και τον μεν έστειλες στη φωτιά της κολάσεως
και τον άλλο στου Αβραάμ τον κόρφο.
Μα Εσύ, Σπλαχνικέ, σώσε μας απ' την οργή Σου
και ελέησε, Κύριε.

β' Ο δοξασμένος Κύριος που αγαπά την ανθρωπότητα
και θέλει όλοι να σωθούν εγνώρισε τα μέλλοντα
και επροτύπωσε στη Βίβλο
την ανταπόδοσι, την οποία θα κάνει τότε σε αγαθούς και πονηρούς.
Γι' αυτό, αφού ακούσαμε τώρα αυτού τ' αχόρταγου το βίο
τα δικά μας να προσέξουμε, να εξετάσουμε τους εαυτούς μας.
Αυτό άλλωστε το λέει και η Θεόπνευστη Γραφή.
Ήταν κάποιος άνθρωπος πλούσιος με μεγάλη περιουσία,
που ολομέταξα ντυνότανε και πορφυρένια μεγαλόπρεπα
και ευφραινόταν με λαμπρότητα καλοπερνώντας και δεν έλεγε:
«Ελέησε, Κύριε.»

γ' Τότε είδε το Λάζαρο ο πλούσιος ο άσπλαχνος
και με οργή απάνθρωπη μισεί τον φτωχό,
τον λαβωμένο απ' την αρρώστια.
Και αυτός ο υγιής τον αποστρέφεται απάνθρωπα
και τον περιφρονεί πονεμένον και πεινασμένον
και δεν τον ελεεί ποτέ ο αθεόφοβος.
Περήφανα φερόμενος στον αδερφό ο εχθρικός
και άσπλαχνα τον έβλεπε νάναι πάντα φτωχός,
γυμνός στην πόρτα του,
κατάκοπος και τσακισμένος να φωνάζει:
«Ελέησε, Κύριε.»

δ' Η περήφανη διάθεσι έκαμε τον πλούσιο
ανελεήμονα στο χαρακτήρα, απάνθρωπο και άφρονα.
Έδωσε δηλαδή την ελπίδα στον πλούτο
και πήρε αέρα το μυαλό του και εκαυχιόταν για το έχει του.
Κι όπως μας λέει η Γραφή, λαμπρά ευφραινότανε,
μεθούσε και δούλευε στην ακολασία.
Και τούτος μπαίνοντας και βγαίνοντας
έβλεπε στο χώμα το Λάζαρο να μην έχει ψίχουλο
και κοντά στην πόρτα κατάκοιτον μ' αναστεναγμούς και
να βλέπη το σώμα του
να το τρώη η αρρώστια. Κι ούτε μ' αυτό εφώναζε:
«Ελέησε, Κύριε.»

ε' Ο Λάζαρος μακροθυμώντας υπόμενε καρτερικά

και καθώς, φυσικά, έβλεπε τον πλούσιο να τρώη,
επιθυμούσε και ζητούσε
να φάη από τα ψίχουλα πόπεφταν απ' του πλουσίου το τραπέζι.
Δηλαδή, κάτω πεσμένος παράλυτος πληγές ήταν γεμάτος
και θεόφτωχος, φορτωμένος αρρώστιες,
ολόψυχα φωνάζοντας στην προσευχή προς το Θεό,
βλέποντας τα έλκη της συμφοράς της αγιάτρευτης.
Γι' αυτό και σαν γιατροί εσυμπονούσαν οι σκύλοι τον άρρωστο,
κι έγλειφαν τις πληγές αυτού που φώναζε θλιμμένος:
«Ελέησε, Κύριε.»

στ' Όλα τα κρίματα του πλάστη είναι ανεξερεύνητα.
Τον φτωχό κρίνει εδώ και τον άλλο στην Κόλαση,
ο καθένας σύμφωνα με τις πράξεις,
καθώς θα φερθεί και ο Θεός θα του φερθή.
Κι αυτά μερικοί τα λογάριασαν ίσκιο και όνειρο,
μέχρι που έφθασαν στην άσβηστη Κόλαση,
όπως αυτός ο άρπαγας και μισόθεος άνθρωπος,
καλοπέραση το έχει του πριν ελογάριασε κακώς
κι έλεγε: «Δεν υπάρχει Θεός ούτε Κριτής, ο Κύριος των ανθρώπων.
Γι' αυτό καλοπερνώ, ευφραίνομαι, χοροπηδώ και δεν λέω:
Ελέησε, Κύριε.»

ζ' Αν ο Λάζαρος είχε λεκέδες απ' τα φταιξίματα
λίγο για να πληρώση έτσι, πρόσκαιρα κρίνεται εδώ,
μέχρι που εξαλείφθηκεν
η αμαρτία με τα βάσανα του σώματος τώρα σαν σε φωτιά.
Γιατί κανένας αναμάρτητος, παρά ο Κύριος μονάχα.
Γι' αυτό ο καθένας ως ελάχιστος με ευσπλαχνία θα κριθή.
Των δε λαών οι άρχοντες αυστηρά θα δικαστούνε,
όπως στις Παροιμίες είπε παλαιά ο Σολομών.
Αυτοί δηλαδή θα γίνουν της φωτιάς παρανάλωμα, όσοι
αφήνουν το Θεό
και φέρονται άδικα. Απ' αυτά γλύτωσέ μας και
ελέησε, Κύριε.

η' Επειδή ενόχλησι έπαιρνε απ' την αρρώστια τη μεγάλη
ο θεοφοβούμενος
και βασανιζόμενος, καθώς είναι φυσικό αυτά έλεγε:
«Παλαιά, στους αρχαίους,
ο Ιώβ έγινε φτωχός και υπόμεινε πληγές μα απ' αυτά εγλύτωσε,
όμως εγώ βλέπω μπροστά μου έτοιμο τον Θάνατο.
Γι' αυτό, να μη με παραβλέψης και να δεχθής κοντά
Σου την ψυχή μου,
γιατί μ' άφησαν όλοι σαν νεκρό.
Να φύγω τώρα, λοιπόν, και να μην είμαι λυπημένος
κατοικώντας στο μνήμα, όταν κατέβω ως χώμα στη γη.
Αλλά γλύτωσε, Θεέ μου, από τον Άδη εμένα που φωνάζω:
ελέησε, Κύριε.»

- θ' Μετά τα τέτοια παρακάλια ο Παντογνώστης
τον πονεμένον σπλαγνίσθηκε και τη λύτρωση έστειλε
μ' άγγελους ταξιάρχες
τον ευσεβή να σηκώσουν απ' τα δεινά του σώματος.
Και κοντά του έφθασαν αμέσως σαν φίλοι οι άγγελοι
καλοπιάνοντάς τον και πάσχοντας μαζί του, γιατί
ήτανε δίκαιος.
Και βλέποντάς τους με λαχτάρα δεν θορυβείται στην ψυχή,
και ενώ καταλάβαινε την έξοδο δεν είχε αγωνία.
Τον ασπάζονται ως φίλοι και φεύγουν με χαρά,
αφήνοντας στη γη το σώμα εκείνου που έλεγε:
«Ελέησε, Κύριε.»
- ι' Κι αφού έφυγ' απ' τον πόνο, δίχως εμπόδια βάδιζεν
ο Δίκαιος μαζί με τους αγγέλους καταχαρούμενος.
Και όταν έφθασε στο Βήμα
και προσκύνησε τον Κύριο, τον Κριτή των απάντων,
είχε χαρά.
Και με καλωσύνη τον επρόσταξε ο Παντοδύναμος
να μένη με τον Αβραάμ στον θεϊκό Παράδεισο.
Γι' αυτό, μακάριος είναι, Αγαθέ, αυτός που διάλεξες Εσύ.
Και τούτον πήρες στις αυλές Σου, Λυτρωτή,
να βρίσκεται πάντοτε στην ανείπωτη δόξα του Οίκου
Σου και να βλέπη
όσα νους ανθρώπινος δεν ξέρει. Και τα οποία και σε μας
χαρίζοντας
ελέησε, Κύριε.
- ια' Ο Κριτής στον καθένα μοιράζοντας τα δίκαια, ως Δίκαιος,
αγγέλους αποστέλνει, σκληρούς και εξολοθρευτές,
να συλλάβουν δίχως λύπηση
αυτόν που δεν θέλησε συμπόνοια να δείξη στον φτωχό,
καθώς ταιριάζει σ' άνθρωπο.
Κι αμέσως έφθασαν κοντά του οι διαταγμένοι
νυχτοφύλακες. Κι όταν τους είδε αποσβολώθηκε.
Και με τ' ακόντιο τον διαπέρασε ο εξολοθρευτής
και την ψυχή παράδωκε βρυχώντας και αγωνιώντας,
γιατί δηλώνει ο Ψαλμωδός: «Του Δυνατού τα βέλη
είναι με αναμμένα κάρβουνα και αυτούς καταστρέφουν,
που δεν λένε:
'Ελέησε, Κύριε.'»
- ιβ' Όντως τα βέλη του Κυρίου έρχονται με οργή
στους άδικους επάνω. Γι' αυτό και έφθασε σε τούτον
η λύπη, όπως στη γυναίκα, που γεννά,
κι αφήνει δίχως να το θέλη την περιουσία του στους άλλους.
Κι όλοι οι φίλοι κι οι δικοί επιτηρούσαν το νεκρό,
τον άπληστο ψέγοντας. Και μεταξύ τους έλεγαν:
«Αυτός δεν είναι, που Θεό δε λογάριασε
και άνθρωπο καθόλου ποτέ δεν ελέησε;»

κι αφού τον έθαψαν στη γη χωρίς αργοπορία,
μοιράζονται το έχει του,
που άφησεν άδικους θησαυρούς, γιατί δεν φώναξε με
δύναμι:
«Ελέησε, Κύριε.»

ιγ´ Τιμωρούμενος ο Πλούσιος για πολλά αμαρτήματα
εύλογα συλλογίσθηκε: «Πολύ μεν αμάρτησα.
Και ποια είναι η αίτια
που τώρα στη φωτιά εδώ τηγανίζομαι αλύπητα;»
Άκουσεν αυτά ο Κύριος, ο Παντογνώστης,
και στον φταίχτη φανερώνει της καταδίκης την αιτία.
Στον Άδη δηλαδή ευρισκόμενος, προς τα πάνω κυττάζει
και το Λάζαρο βλέπει στ' Αβραάμ τις αγκάλες.
Κι αναγνώρισε, λοιπόν, τον πριν φτωχό και τάχασε
παρατηρώντας
αυτόν, που περιφρονούσε στον κόσμο καλοπερνώντας και
μη λέγοντας:
«Ελέησε, Κύριε.»

ιδ´ Τότε, θαυμάζοντας ο άρπαγας μονολογούσε κι έλεγε:
«Αυτός είναι ο πριν κατάκοιτος κοντά στις πόρτες και
που ψίχουλα δεν τούδινα.
Και πόση λαμπρότητα και δόξα έχει, που στη γη δεν την είδα;
Και τώρα τι να κράξω ή τι ν' αποφασίσω; Να ζητήσω
απ' το Λάζαρο,
να δροσίση τη γλώσσα μου με μια στάλα νεράκι;
Τώρα ντρέπομαι τούτον να παρακαλέσω τον φτωχό
που έβλεπα τότε και δεν είχε να φάη.
Τον Αβραάμ, λοιπόν, παρακαλώ και λέω: 'Πατέρα,
ελέησε το γιο
και γρήγορα στείλε το Λάζαρο, που φώναξε:
ελέησε, Κύριε.

ιε´ Άδικα τότε φέρθηκα στο φτωχεμένο Λάζαρο.
Παρανομίες γέμισα και μ' αδικίες έζησα
για τα πλούτη μου καυχώμενος.
Και αλαζόνας ήμουνα και της αλήθειας έχασα το δρόμο
και μέσα μου δεν έλαμψε το φως, γιατί δεν εγνώρισα
δρόμους της αρετής, της ζωής το ταξίδι.
Σαν αράχνη και ίσκιος εξαφανίσθηκαν τα πλούτη
και σαν χορτάρι, που φυτρώνει στου σπιτιού τη σκεπή,
και σαν πλοίο που βούλιαξε, ίχνος δεν βρίσκεται.
Ανώφελον είναι, λοιπόν, εδώ να φωνάξω:
ελέησε, Κύριε.

ιστ´ Η ζωή και τα πλούτη επέρασαν σαν άχυρο στην καταιγίδα
και σαν καπνός στον άνεμο, που σκορπίζεται και χάνεται.
Έτσι κι η ψυχή μου ξαφνικά
βγήκε από μένα και διαλύθηκε τώρα σαν κυνηγημένο αεράκι.

Ίσκιος πράγματι ο βίος στον καθένα. Άνεσι δεν έχω
στη θανά μου, γιατί αμάρτησα αμέτρητα.
Των Δικαίων οι ψυχές στου Θεού τα Χέρια
και δεν θα φθάσουν μάστιγες πληγών στις κατοικίες τους.
Για τούτο τώρα θα φωνάξω στον Αβραάμ να εξιλεώση
το Θεό
και να στείλη το γνωστό μου Λάζαρο που έλεγεν:
'Ελέησε, Κύριε.'»

ιζ´ Αμέσως παίρνει δύναμι με τούτα ο Πλούσιος ο
κριματισμένος
και δακρυσμένος παρακάλαγε τον Αβραάμ και τούλεγε:
«Πατέρα Αβραάμ, συμπόνεσε
και σπλαχνίσου με και στείλε το Λάζαρο να με δροσίση
γρήγορα.
Φοβερά στη φωτιά υποφέρω και στο τηγάνι ψήνομαι.
Γι' αυτό μη με περιφρονήσης, αλλά δώσε προσοχή στο αίτημά μου.
Ας έρθη κοντά μου αυτός που ακριβώς περιφρονούσα
και μισούσα και έβλεπα φτωχόν και πεινασμένον.
Τώρα, λοιπόν, αυτός είναι ο Πλούσιος και ο Φτωχός
εγώ, στη φωτιά τιμωρούμενος.
Γι' αυτό, αυτός να μου δροσίση τα χεῖλη που δεν φώναζαν:
'Ελέησε, Κύριε.'»

ιη´ «Κύττα, Πατέρα με φωνάζεις, εσύ ο αφιλόξενος, αν μ' ήξερες
δεν θα περιφρονούσες βλέποντας το φτωχό το Λάζαρο.
Αυτός, λοιπόν, που ακριβώς καλείς
χαίρεται και εσύ στη φωτιά υποφέρεις όντας
δυστυχισμένος.
Δεν εσυμπόνεσες, δεν ελέησες στη ζωή σου
το Δίκαιο Λάζαρο, που φτώχεια επερνούσε.
Δεν εθυμήθηκες ως άνθρωπος τα του Θεού
αλλά πέρασες μαζεύοντας άδικο χρυσάφι.
Φτωχόν δεν επρόσεξες και δεν ελέησες σαν πλούσιος και
σαν άνθρωπος.
Επρόσθετες στον πλούτο άλλον πλούτο και δεν έλεγες:
'Ελέησε, Κύριε.'»

ιθ´ «Τώρα έχασα την πρόσκαιρη απάτη, όπως παραδέχθηκες,
και ευρίσκομαι στον Άδη και σκληρά βασανίζομαι.
Γι' αυτό, Πατέρα, Σε παρακαλώ
στείλε το Λάζαρο, ωσάν βροχή στη γλώσσα μου.»
Κι ο Αβραάμ τ' αποκρίθηκε: «Εχάρηκες, άνθρωπε,
τα καλά στη ζωή. Γι' αυτό δεν σου χρωστάνε.
Κι ο Λάζαρος έλαβε όλα τα κακά,
σαν βέλη οι πληγές στο σώμα του.
Γι' αυτό και δεν κρίνεται, γιατί επλήρωσε με κείνα τα βάσανα,
για ν' απολαύση τούτα τ' αγαθά, γιατί έκραζεν:
'Ελέησε, Κύριε.'»

κ' Τώρα έτσι σου μίλησα, άνθρωπε, όχι γιατί δεν σε λυπάμαι,
αλλά γιατί μεγάλο χάσμα υπάρχει αναμεταξύ μας,
για να μην, όσοι ευρίσκονται στον Άδη
έρχονται εδώ, ούτε εμείς σε σας να ερχόμαστε.»
Απάντησε σ' αυτά στον Αβραάμ: «Κύριε, Σε παρακαλώ
απ' τους νεκρούς ανάστησέ με για ν' αναγγείλω στους δικούς μου,
να μην κατακριθούν κι αυτοί μαζί μου.»
Κι έλαβεν ανταπάντηση: «Έχουν το Μωυσή και τους Προφήτες.
Τις διδαχές τους ας ακούσουν. Κι όποιος δεν πεισθή σε τούτους,
ούτε από τον τάφον αν ιδή κάποιον να ανασταίνεται δεν θα φωνάξει:
'Ελέησε, Κύριε'.»

κα' Υιέ Θεού, σώσε εμάς, Μοναδικέ κι Αιώνιε.
Αφού οι μέρες του ανθρώπου με άνθος χόρτου μοιάζουνε.
Η ζωή, σαν χλόη το πρωί θ' ανθίση
και θα μαραθή το βράδυ και θα σκληρύνει και θα ξεραθή.
Γιατί 'ρθεν η ψυχή στο στόμα μας και σαν να μην υπήρξαμε
θα ξαναγίνουμε σαν σκιά περαστικοί.
Καθώς, λοιπόν, αναχωρεί η ψυχή από το σώμα
και άλλος δεν υπάρχει να λυτρώση και να σώση,
Εσύ, ο Ίδιος, γλύτωσέ με, ως Ελευθερωτής απ' της
φωτιάς την απειλή
και κάνε με αθών. Με όλους τους δούλους Σου
Ελέησε, Κύριε.

25 Νοεμβρίου 1993

Από το βιβλίο: Ρωμανού Μελωδού, «Ύμνου», Τόμος Β.,
απόδοση στα νέα ελληνικά Αρχιμ. Ανανία Κουστένη, Β'
έκδοση, Εκδόσεις Χ. Μπούρα, Αθήνα, σελ. 364 -385.